

A jelzők

A jelző olyan bővítmény, amely tulajdonságot, mennyiséget, birtokost fejez ki, pontosítja a jelzett szó értelmét. Mindig névszóval együtt áll.

Jelölése a mondatban:

Ábrázolása: J

Fajtái:

Minőségjelző

A minőségjelző a névszóval kifejezett szó tulajdonságát, milyenségét fejezi ki. A jelzett szó előtt áll.

Kérdései: *milyen?*, *mekkora?*, *melyik?* + szó szerkezet alaptagja

Jelölése a mondatban:

mi

Ábrázolása: miJ

Kifejezőeszközei:

- 1.melléknév: **boldog** emberek
- 2.melléknévi igenév: **közeledő** nyár
- 3.melléknévi névmás: **ilyen** tipp
- 4.főnév: **Bodri** kutya

Mennyiségjelző

A mennyiségjelző megjelöli a jelzett szó mennyiségét, számát.

Kérdései: *mennyi?*, *hány?* + szó szerkezet alaptagja

Jelölése a mondatban:

bi

Ábrázolása: biJ

Kifejezőeszközei:

- 1.tő- és törtszámnév: **négy** év, **negyed** kilenc
- 2.határozatlan számnév: **néhány** gyerek
- 3.főnév: **zsák** krumpli
- 4.számnévi névmás: **annyi** jelentkező

Mutató névmási kijelölő jelző

A főnévi **ez**, **az** mutató névmás és ragozott alakjai kijelölő jelzői szerepet töltenek be.

Kérdése: *melyik?* + szó szerkezet alaptagja

Jelölése a mondatban:

ki

Ábrázolása: kiJ

Mindig egyeztetjük a jelzett szóval és határozott névelőt írunk: **ezt** a bundát, **ahhoz** a nénihez.

Birtokos jelző

A birtokos jelző valakinek vagy valaminek a tulajdonosát, birtokosát nevezi meg.

Kérdései: *kinek a?*, *minek a?* + szó szerkezet alaptagja

Jelölése a mondatban:

b

Ábrázolása: bJ

Kifejezőeszközei:

1. főnév: **Zsuzsi** táskája, **bögrének** a füle
2. főnév szerepében álló névszó: **a piros** árnyalata
3. személyes névmás: **a mi** barátaink

Értelmező jelző

Az értelmező jelző a jelzett szó után állva pontosítja, értelmezi annak jelentését. Mindig vesszővel különítjük el.

Jelölése a mondatban:

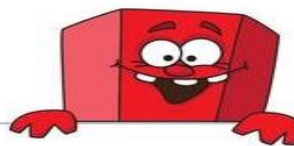
é

Ábrázolása: éJ

Zoliról, **a szomszéd**ról
↓ ↓
értelmezett értelmező

***Kedves Gyerekek,
az idei tanévben több nyelvtan anyagunk nincs.
Várom fényképes visszajelzéseket nyelvtanból a héten
Az állapotfőle határozók témakörétől,
miután mindennel elkészültetek.***

Irodalom: Arany János

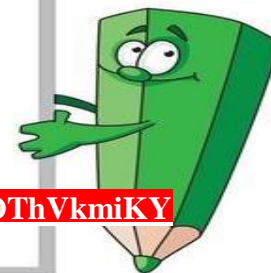
2020. június 17.

Töltsd ki az online tesztet

Jókai Mór életével és munkásságával kapcsolatban!

Link:

https://redmenta.com/?solve&ks_id=341619609&fbclid=IwAR3QNZWPNQThVkmIKYStQCXsFRdA7mwXADEGISCls1qdnD2HTX5xqW916Kw

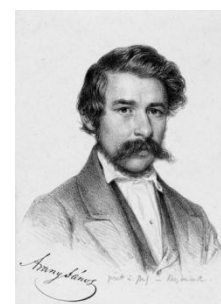

Írd vagy ragaszd a füzetbe a tananyagot!

Arany János

(1817-Nagyszalonta, mai Románia; 1882-Budapest)

Legnagyobb magyar balladaköltő, ballada „Shakespeare-je”.
Poeta doctus=tudós költő, életét önmaga művelésével tölti.
Idős szülők 10.gyermeke.
Segédtanító Kisújszálláson.
Felesége: Ercsey Julianna, gyermekeik: László és Julianna

Irodalmi pályafutása **Az elveszett alkotmány** című eposzával indul 1845-ben.
Hírnevet az 1846-ban megjelent elbeszélő költeménye, a **Toldi** hozta meg, melyet a Kisfaludy Társaság pályázatára írt (15arany helyett 20 arany lett a jutalma).
Toldi trilógia részei: Toldi, Toldi estéje, Toldi szerelme
Szerkezete:12 ének
Alapja Ilosvai Selymes Péter széphistóriája, I.Lajos király életét tanulmányozza benne.

Versei:

A fülemile – Péter és Pál fülemülén való veszekedése, a két szomszéd nem tud megegyezni azon, hogy kié a legyen a fülemile. Végül a bíró saját javára ítéli a madarat.

A tudós macskája – Hétköznapi élettel mit sem törődő alak, aki nem a tudománynak él, hanem a macskájának.

Családi kör – A versben a költő a természet és az emberek békéjét mutatja be.

Őszikék versciklus - 56 verset tartalmaz, ebből 9 ballada.

Pl. **Tengeri hántás** – Ballada, Dalos Eszti és Tuba Ferkó története. Eszti várandósan elhagyja Ferkó, miután visszatér, megtudja, hogy Eszti gyermekével meghalt. Ferkó beleőrül ebbe a tudatba, végül a falu tornyáról leugrik.

Tetemre hívás – Ballada, Bárczi Benő apja fia gyilkosát keresteti. Megjelenik Kund Abigél, a fia szeretője és a holttest vérezni kezd. Ebből megtudják, hogy ő a gyilkos. A lány végén megőrül.

Arany János balladái

A ballada a ballare (=táncolni) szóból ered. A ballada olyan versben megformált kisepikai alkotás, melynek témája tragikus, előadásmódja tömör, szaggatott.

Arany-féle romantikus ballada jellemzői:

- történetet mond el
- elbeszélés módja szaggatott, kihagyásos
- balladai homály
- a nagy konfliktusok
- érzelmek kifejezése.
- verses formájú.
- párbeszéd, monológok
- skót és székely népballadákra épülnek

Témájuk szerint :

- Történelmi (A walesi bárdok; Szondi két apródja; V.László)
- Lélektani, bűn és bűnhődés motívumai (V.László; Ágnes asszony)
- Népi (Tengeri hántás; Vörös rébék)
- Modern nagyvárosi (Hídavatás)

A walesi bárdok

Edward király, angol

király

Léptet fakó lován:

Hadd látom, úgymond,

mennyit ér

A velszi tartomány.

Van-e ott folyó és földje

jó?

Legelőin fű kövér?

Használt-e a megöntözés:

A pártos honfivér?

S a nép, az istenadta nép,

Ha oly boldog-e rajt'

Mint akarom, s mint a

barom,

Melyet igába hajt?

Szerkezete egyszólamú, lineárisan előrehaladó. Témája történelmi, amikor Edward, angol király 1277-ben meghódította Wales tartományát, kivégeztetett 500 bárdot (népénekest), ugyanis azok nem dicsőítették őt énekükben. A ballada a megőrült király képével zárul, aki hallucinál, a halálba menők hangja kísérti, és elmenekül Londonba.

Örök kérdésként megmaradt, hogy szembe lehet-e szállni a zsarnoksággal, és hogy győzhet-e az erkölcsi fölény a fegyverek felett.

Szondi két apródja

Történelmi témájú, Drégely 1552-es török ostromát mutatja be. Az első két versszak a három helyszín bemutatása: a vár, a sír és a völgy. Ezután a két versszak után végig drámai párbeszéd hangzik a balladában. Páratlan strófák az apródok éneke, a párosak a török küldött beszédét tartalmazzák. Az apródok éneke bemutatja a dicsőséges múltat, Szondi dicsőséget. Aki a jelenről beszél, a jelenbeli "jókról" (a 16. versszakban a követ is áttér Szondi dicsőítésére, de fél Ali haragjától). Az apródok kitartását is példázza a költemény: nem az számít, ami volt, hanem az, hogy emlékezzünk a régi hősökre; az apródok viszik tovább a hősiességet. Sok török szót használt; időmértékes verselés.

A vers végén eltűnik mindkét korábbi szólam, a két fiú átka a bibliai átok hangján szólal meg: „*Apadjon el a szem, mely célba vevé, / Száradjon el a kar, mely őt lefejezte; / Irgalmad, oh, Isten, ne légyen övé, / Ki miatt lőn ily kora veszte!*”

Az irodalom tananyagok végéhez érve várom fényképes visszajelzéseiteket munkátokról a héten Jókai Mórtól és az OLVASÓNAPLÓT! Akinek van elmaradása felém, pótolja!